

Hon sa ja – tre berättelser
om kärlek och äktenskap

Hur gifter vi oss egentligen?

Tomas Böhm –
kärleksrelationens analytiker

LIVET

”Jag tror, jag tror på sommaren, jag tror, jag tror på kärleken...”

LIVET I DANDERYD NR 2 2006

Redaktion

Staffan Hellgren, kyrkoherde
staffan.hellgren@svenskakyrkan.se
Christina Högberg, informatör
christina.hogberg@svenskakyrkan.se

Ansvarig utgivare

Staffan Hellgren, kyrkoherde
staffan.hellgren@svenskakyrkan.se

Design&produktion

Lind Lewin kommunikation
anna@lindlewin.se

Skribenter

Erika Hedenström, Mia Sjöström

Mönster

Lotta Köhlhorn

Fotografer

Elliot Elliot, Ulla Montan,
Mikael Röhr

Nya mejladresser

Nu byter vi adress i cyberrymden.
I fortsättningen hittar du oss på
www.svenskakyrkan.se/danderyd och
du kan mejla oss efter principen förnamn.
efternamn@svenskakyrkan.se

Svenska kyrkan
DANDERYDS FÖRSAMLING

SÅ LÄT REFRÄNGEN PÅ på en gammal schlager från 1960-talet.

Det kan låta som en schablon, men för mig finns det ett äkta samband mellan sommaren och kärleken. Jag ser sommaren som en bild av livet. Och – i sin tur – av kärleken. Först all vår längtan efter att ljuset ska komma åter och naturen ska grönska, knoppar brista och komma i blom. Sedan är sommaren i full kraft och i naturen växer det så det knakar. Så kommer sensommaren. Kvällarna blir mörkare, naturen mognar och bär frukt. Det blir dags att skörda...Sån är också kärleken.

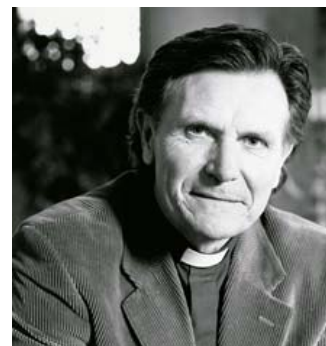
Kärlek är temat i det här numret av vår församlingstidning. Våren och sommaren är alla vackra vigslars tid. Nu knyts banden. Läs om några av våra blivande brudpar, om deras förväntningar, drömmar och längtan. Och om deras kära lek (kärlek).

Läs också Barbro och Per Herman som levt ett långt liv tillsammans. Som tagit sig igenom både medgång och motgång och vet hur man håller kärleken vid liv i ett livslångt äktenskap. Som lärt sig att livet handlar om förändring och mognad, snarare än om tillfälliga rus och ungdomlig yra.

Jag tänker ibland på ordet äktenskap, som egentligen betyder äkta skapande; det vill säga ett äktenskap när det fungerar som bäst. När två människor tillsammans förmerar varandra och växer samman under ett långt liv. Det är min önskan för ett riktigt gott äktenskap.

När vi älskar är vi del av det gudomliga, kanske så nära Gud vi kan komma. Vi har förmågan att älska just för att Gud först har älskat oss.

Kyrkoherde
Staffan Hellgren
staffan.hellgren@
svenskakyrkan.se

Nästa nummer handlar om konfirmation och trons utveckling. Skriv till oss!

Konfirmation

Att konfirmeras ger tid att tänka och plats att vara.

Ny broschyr inför konfirmation 2006-2007 har skickats ut till alla i Danderyd som är födda 1992. Där kan du välja mellan vinterläsningen "De 70 stegen" eller den ny-startade "Grabbgruppen". Nästa sommars läger blir på Stegeborgsgården, Solbacka eller Ramundberget. Om du inte har fått någon broschyr kan du ringa eller mejla Rut Niska Säfström, 568 957 36, rut.niskasafstrom@svenskakyrkan.se

Kyrktaxi

Du som på grund av ålder, sjukdom eller handikapp har svårt att ta dig till och från gudstjänster och andra samlingar där andakt förekommer har möjlighet att åka så kallad kyrktaxi inom församlingen. Det gäller samlingar och förrättningar i kyrka/lokal tillhörande Svenska kyrkan i Danderyd samt till lokal inom församlingen anordnade av präst eller diakon.

I kyrktaxisubventionen ingår att församlingen står för hela taxikostnaden bortsett från 20 kr/resa som betalas av resenären. Taxicheckar till ett värde av 20 kr/styck köps i förväg i kyrkorna, i Andrum eller på expeditionen i Danderyds församlingsgård. Taxikvittot från taxiföraren lämnas till kyrkvaktmästare eller kyrkvärd, alternativt till församlingsexpeditionen.

Vill du uppleva något mer i livet?

Att vi människor hör ihop är ingen kliché. Det kan du få erfara som volontär på vår öppna mötesplats Andrum i Mörby centrum. Är du intresserad av att lära mer och samtidigt ge en liten del av din tid till andra människor som behöver den?

Hör av dig till diakon Catharina Björnstedt, tel 568 957 29, 070-229 88 76.

Danderyds kyrka – sevärhetskyrka

I Danderyds kyrka finner du stillhet och svalka. Kyrkan har också en intressant historia med många sevärda ting som begravningsvapen, medeltida skulpturer och väggmålningar. Kyrkan är öppen tisdag – söndag 10.00-15.00. Väl värd att besöka är även Danderyds kyrkogård som omger kyrkan där du i lugn och ro kan sitta ner vid minneslundens damm.

Hallå där:

Claes Brodda, musiker, vad ska du spela i Petruskyrkan den 21 juni kl. 19.00?

– Det blir en musikgudstjänst i jazz- och folkton som vi kallar för "Ut i vår hage". Axelina Lindholm sjunger, Lars Sjösten spelar piano och jag själv växlar mellan saxofon och klarinett. Det blir lite psalmer, Duke Ellington och musik som Lars Sjösten skrivit.

Du spelar alt-, sopran-, bas-, baryton- och tenorsax samt klarinett och basklarinett, varför så många olika?

– Varje sax har sin egen röst och passar till olika slags låtar, men jag gör flest jobb med tenorsaxen. Till Petruskyrkan tar jag med alt, tenor, baryton och klarinett. Och kanske sopranen.

Vad är skillnaden på att spela i en kyrka och på en jazzklubb?

– Det brukar vara knäpptyst, inget sorl som på en klubb. En del kyrkor kan ha ett förfärligt eko. Men i Petruskyrkan är akustiken fin.

Maria om Noel:

Omtänksam på ett diskret sätt.
Snyggast i hela världen. Rolig.

Noel om Maria:

Hon får mig att skratta och gråta
samtidigt. Det är aldrig tråkigt
tillsammans med henne. Hon vill
mycket, lika mycket som jag.
Hon har en otrolig karisma och
attraktionskraft utöver det vanliga.

Hon sa

ja

Nu är det bara timmar kvar. Men innan Noel Hayek, 30, och Maria Mourad, 25, blir ett i Danderyds kyrka ska bröllopfotona tas. Noels bror, och best man, rättar till detaljerna. Håret, flugan och den stora klänningen – allt ska vara perfekt.

NOEL OCH MARIA har varit tillsammans i två och ett halvt år. De träffades på en fest, gillade varandras humor och bytte mejladresser. Längre skrev de till varandra utan att ses. Ingen hade en tanke på något annat än vänskap. Men när Noel en dag kom förbi det fik där Maria jobbade extra väckte en

påse hembakta kakor hans intresse för något mer. Efter en första dejt övergick vänskapen i kärlek. Ett och ett halvt år senare friade Noel och Maria sa ja.

– Jag har aldrig tråkigt tillsammans med Maria. Vi har samma humor och kan skratta tillsammans. Det är viktigt, säger Noel och tar Marias hand.

– Noel har samma egenskaper som andra människor jag älskar. Han har lite av min bästa väninna, min syster, min mamma och min pappa, säger Maria.

Bröllopsplanerna har dragit iväg och blivit lite mer och lite större än de först hade tänkt sig. Men även om det blir hundra gäster, så är det bara de närmaste släktingarna och vännerna som kommer. Många reser långt, Maria har släktingar både i USA, Canada, Tyskland och Frankrike.

– Planeringen har tagit massor av tid och energi. Det är så mycket mer än man tänker på först, som hur hållarna för placeringskorterna ska se ut eller överdraget på stolarna. Men jag

är van vid stora projekt, säger Noel, som driver en marketingbyrå tillsammans med några kollegor.

De har bestämt sig för ett bröllop i traditionell stil, men med personliga inslag. Hela dagen kommer exempelvis att videofilmas och filmen – det ska bli en kärlekskomedi – ska sedan skickas ut till vänner och släktingar.

– Jag ville först ha ett modernt bröllop. Men så sa Noel ”jag vill att du ska vara prinsessa för en dag” och då ändrade jag mig. Det är bara en gång i livet man kan ha tio underkjolar och långt släp, säger Maria.

Ingen av dem bor i Danderyds församling, men Noel som hade varit på dop i Danderyds

kyrka gillade känslan av historia och andlighet där. Att den dessutom låg nära Djursholms slott, där bröllopfesten ska äga rum, var ett extra plus.

– Det är så bra med kyrkorna i Stockholm. Det finns både nya, gamla, stora och små. Alla kan hitta en som passar deras stil, säger Noel.

En kyrklig vigsel var en självklarhet – de är båda kristna och aktiva i kyrkan.

– Det ger extra tur också, säger Maria.

Hon tycker ändå att det ska bli skönt när det hela är över. Då ska de åka i väg på bröllopsresa. Vart vet inte Maria. Det är Noels överraskning. När de kommer hem flyttar Maria in i Noels tvåa i Hägersten. Då ska hon,

som precis tagit en universitetsexamen i analytisk kemi, söka jobb inom smink- eller medicinutvecklingsbranschen. Noel har mycket arbete som väntar i företaget, som har expanderat snabbt den senaste tiden. Men framför allt ska de skapa en gemensam värld, en grund att stå på.

Hur ska ni göra för att kärleken ska hålla?

– Vi får jobba på förhållandet. Det tar tid att lära känna varandra och förstå vad den andre menar, säger Maria.

– Båda utvecklas ju också. Men vi får anpassa oss och prata om hur vi kan lösa de problem som kommer, säger Noel

– Det viktiga är att vi är ärliga. Vi har inga hemligheter för varandra, säger Maria.

Michaela om Loa:

Intelligent och alltid givande att prata med.

Trevlig, generös och omtänksam.

En riktig gentleman ut i fingerspetsarna och samtidigt oerhört manlig.

Loa om Michaela:

Intressant att prata med, ger respons och vettiga svar.

Intelligent och kulturell.

Väldigt kvinnlig och ser bra ut.

BÅDE MICHAELA och Lars-Ola, eller Loa som han kallas, har var sin skilsmässa bakom sig. Därför känns det extra viktigt att gifta sig med varandra.

– Vi vill visa att det här är allvar och att vi verkligen älskar varandra. Det här är inget tillfälligt, säger Michaela.

Hon och Loa träffades i januari 2004 i Litauen.

– Jag blev direkt väldigt intresserad av Loa, säger Michaela.

– Attraktion kallas det, säger Loa.

De märkte att de hade mycket gemensamt, fortsatte att ses och kärleken växte fram. På nyårsafon samma år förlovade de sig.

– Michaela friade till förlovingen och jag friade till bröllopet. Vi delade upp det där, säger Loa som är den som ville att de skulle gifta sig kyrkligt – ”det ska vara så”.

På hösten 2005 flyttade Loa in hos Michaela och hennes två döttrar i deras gula villa i Enebyberg. Det var en stor omställning för alla inblandade, men nu har de hittat sin plats i den nya familjen. Både vardagsliv och semester tillsammans har visat sig fungera bra. Och flickorna

En rulle vitt sidentyg ligger på matsalsbordet hemma hos Michaela Katz, 47, och Lars-Ola Andersson, 52. På pingstdagen står hon brud i Karlbergs slottskapell med Lars-Ola, i officersuniform, vid sin sida.

Barbro om Per Herman:

Trevlig och har alltid något att berätta.

En god och hjälpsam människa.
Har humor.

Per Herman om Barbro:

Osjälvsk.

Vi samarbetar bra. Båda ser vad som behöver göras och gör det utan diskussioner.

Hon kan verka osentimental utåt, men hon är en väldigt varm människa.

ska vara tärnor på bröllopet.

– Det är viktigt att acceptera att vi båda har haft ett tidigare liv som fortfarande ställer krav på oss. Vi har med oss var sitt bagage med både positiva och negativa erfarenheter, säger Loa som har en vuxen utflugen son.

De har tänkt mycket på hur deras förhållandet ska hålla "... tills döden skiljer oss åt".

– Det är viktigt att respektera och se varandra, säger Michaela.

– Och vi ser verkligen varandra. Jag känner att Michaela bryr sig om det som jag tycker är viktigt och jag försöker bry mig om det som hon tycker är viktigt. Jag slutade till exempel röka efter 30 år, säger Loa.

– Sen tror jag på att fortsätta vara man och kvinna, att inte tappa parkänslan. Men det är

också viktigt att göra saker på egen hand, säger Michaela.

Loa, som är avdelningschef på försvarsmakten, arbetar mycket. Därför har Michaela, som jobbar hemifrån med att förvalta fastigheter, skött det mesta planerandet inför bröllopet och den fem veckor långa jorden-runt-bröllopsresan. Det mesta är klart. Tårtan är beställd, ett femtiotal gäster har tackat ja till bröllopfesten på Karlbergs slott och de har valt en präst från Danderyds församling som Michaela såg och gillade på en väninnas bröllop. Nu ska bara tyget lämnas till sömmerskan. Michaela visar hur hon tänkt sig klänningen – ärmlös med släp.

Hon glittrar när hon säger.

– Loa får mig att känna mig levande, det är en fantastisk känsla.

Guldbryllopet har Barbro Keussen, 87, och Per Herman Keussen, 89, bakom sig. I år, efter 55 år som gifta, är det dags för smaragdbryllop.

– **I GÅR SA PER HERMAN** att det är konstigt att vi älskar varandra mer nu än när vi gifte oss, säger Barbro.

Hur har ni gjort för att hålla kärleken vid liv i så många år?

– Inget märkvärdigt, för det har gått så bra ändå, säger Barbro.

– Vi har alltid haft roligt och trevligt. Vi har haft ett bra liv tillsammans. Men visst har vi grålat någon gång, haft olika uppfattningar, annars är det inte naturligt, säger Per Herman som tror på att respektera varandras integritet.

– Det är viktigt att man trivs ihop och gör saker gemensamt. Vi har så mycket att tala om, säger Barbro.

De har alltid gjort mycket tillsammans. Resor, middagar, teater, konserter, bridge och engagemang i olika föreningar och i kyrkan. Per Herman visar sin almanacka som är nästan lika fulltecknad nu när han är pensionär som den var när han jobbade som bankman. Det var när de arbetade på samma bankkontor som Barbro och Per

Herman lärde känna varandra. Men det var först några år senare, när de av en slump träffades på Konserthuset, som tycke uppstod.

– Jag bjöd på kaffe efter konserten och sedan rullade det på. Vi passade ihop, även om vi är väldigt olika. Barbro är mer noggrann och praktisk. Jag är slarvig och glömsk, säger Per Herman.

– Nej, du är mer intellektuell, protesterar Barbro.

Efter en tid friade Per Herman till Barbro. Det var ett inlindat och ganska diffust frieri. Per Herman tänkte att om Barbro sa nej, kunde han säga att hon missförstått, att han inte alls friat. Men Barbro, som blev sömnigare och sömnigare av det långa frieriet, sa ja. Julen 1951 gifte de sig i Huddinge kyrka, där Per Herman kände prästen. Enda gäster var Barbros syster och svåger. Efteråt drack de kaffe tillsammans innan de gick och såg en teaterpjäs.

– För mig har det alltid känts främmande med stora bröllop,

det är lite onödigt, säger Barbro och berättar att hon hade dräkt och han kostym.

Men de har inga bilder att visa från bröllopet. Det togs inga.

– Jag tyckte att jag var så gammal. Jag var ju 32 år, säger Barbro.

Innan hon fyllde 40 hade de fått fyra söner tillsammans. Dottern, som Per Herman hade från ett tidigare äktenskap, har Barbro adopterat. Med fem barn att ta hand om fick de mycket hjälp från sina mammor. Särskilt som Per Herman var utomlands i långa perioder och Barbro alltid arbetade, utom när barnen var små. Hon har varit sekreterare på en rad arbetsplatser, de sista tolv åren på pastorsexpeditionen i Danderyds församling. Även Per Herman har haft mycket med församlingen att göra – han har varit kyrkorådets ordförande och kyrkvärd i många år.

När fotografen ska ta bilder av Barbro och Per Herman i soffan hemma i fyran i Mörbyhöjden, ber han dem att sitta lite närmare varandra.

– Låtsas att du älskar mig, säger Per Herman med glimten i ögat till Barbro och lägger armen om henne.

– Jag ska försöka, säger Barbro.

– Ni märker att han är rolig, va?

Jag uppskattar verkligen hans humor. Och det bästa är att han är precis likadan borta som hemma.

att

viga!

– **SOM PRÄST ÄR** det stort att viga ett par. Det är så laddat och intimt. Det är bara brudparet, jag och Gud där framme vid altaret. Och all kärlek. Det spelar ingen roll att jag har gjort det minst 300 gånger förut, jag gråter nästan varje gång ändå, säger Georgina Fornhammar.

Georgina är en av nio präster i Danderyds församling. Hon har hunnit viga många par

under sina 20 år som präst. Hennes yngre kollega, Magnus Ludvigson, har hitintills vigt 13 par under de tre år han varit präst.

– Jag minns särskilt ett par som hade träffats på äldre dar och blivit kära. Jag såg det som ett bevis på att kärleken är störst. Det gav mig hopp och det var en nåd att få vara med, säger Magnus Ludvigson.

Varför ska man gifta sig i kyrkan?

– För att få en välsignelse av Gud. Är man kristen är det klart

att Gud ska vara med när man gifter sig, säger Magnus.

– Fast Gud är inte bara med under bröllopsdagen i kyrkan, själva vigselakten hjälper oss att förstå att Guds kraft och omsorg finns med paret i alla dagar, säger Georgina.

Innan ett par gifter sig träffar de prästen för ett vigselsamtal. Då går man igenom vart man ska gå och stå under vigseln, men även vad själva vigseln innebär.

– En vigsel är en gudstjänst, ingen show. Jag brukar gå igenom de ord som sägs under vigseln – trohet, tillit, hustru, gåva – och fråga paret vad det betyder för dem. Och så frågar jag varför de valt varandra. De nämner ofta att partnern är bra på att lyssna, att de känner sig trygga och blir tagna på allvar. Det är sällan ”snygg” hamnar

på listan, säger Georgina.

– Nä, det är de inre egenskaperna de tar upp, säger Magnus.
– Jag brukar uppmana dem

att tillbringa dagen före vigseln med varandra – inte ta hand om släktingar eller sista minuten förberedelser – så att de är närvarande på sin egen bröllopsdag, säger Georgina.

– Precis innan vigseln brukar jag påminna dem om att andas och njuta, säger Magnus.

– Ja, då ser man hur axlarna sjunker ner, säger Georgina.

Hur ser ni på orden ”tills döden skiljer oss åt”?

– Jag ser vigseln som en vilja, en intention, att älska den andre i nöd och lust. Men en del vill inte säga ”tills döden skiljer oss åt”. De vill inte tala om döden på sin bröllopsdag. De säger ”i alla dagar” eller ”för alltid” istället, säger Georgina.

– All kärlek har sitt ursprung i Gud och förmågan att kunna älska är Guds gåva till människor. Att ingå äktenskap är en vilja att älska. Men om viljan försvinner och kärleken dör... ja, då får man välja på två smärtsamma saker, stanna kvar eller lämna varandra, säger Magnus.

– Vi präster är mer än ceremonimästare. Får ett par problem i sitt äktenskap kan vi hjälpa dem att prata om det, säger Georgina.

– Äktenskapet behöver service precis som allt annat i livet, säger Magnus.

Fakta vigsel

- För att få gifta sig i kyrkan måste man ha begärt hindersprövning hos skattemyndigheten som intygar att man är över 18 år, inte är gift samt inte är släkt i första led med den man vill gifta sig med.

- För att en kyrkovigseln ska vara giltig ska makarna ge sitt samtycke till äktenskap och ge varandra löfte om livslång kärlek och trohet. Prästen ska tillkännage att äktenskap har ingåtts, läsa kyrkans förbön och ge välsignelse. Allt detta ska ske inför minst två vittnen.

- Om minst en i paret är medlem i Svenska kyrkan är vigseln med präst, musiker och kyrkan gratis. Vill man gifta sig på en annan plats än i kyrkan kan det tillkomma en del kostnader.

- I kyrkan kan man även få en välsignelse om man har gift sig borgerligt eller som homosexuell registrerat partnerskap.

- I Danderyds församling är Danderyds kyrka och Djursholms kapell de populäraste platserna för bröllop.

- 2005 gifte sig 97 par i Danderyds församling. 66 av dem var från församlingen.

Hälften gifter sig i Svenska kyrkan

År 2004 gifte sig 43 088 par folkbokförda i Sverige. 54% av dem, närmare bestämt 23 241 par, valde att gifta sig i Svenska kyrkan. Samma år skiljde sig 20 106 par. Medelåldern bland de som gifte sig var 34,4 år för män och 31,7 år för kvinnor. Den yngsta som gifte sig var 16 år och den äldste var 100 år.

(Källa: SCB/Svenska Kyrkan)

Par i partnerskap

Idag lever drygt 1900 män och knappt 1400 kvinnor i registrerade partnerskap. År 2004 registrerade 567 personer partnerskap och 115 personer upplöste sina partnerskap. Antalet är udda eftersom Statistiska Centralbyrån endast räknar de folkbokförda i Sverige. (Källa: SCB)

Utländsvigselns tio-i-topp

(antal par 2004)

1. Skagen 204
2. San Agustin/Gran Canaria 172
3. Palma de Mallorca 138
4. Köpenhamn 115
5. New York 76
6. Los Cristianos/Teneriffa 63
7. Fuengirola/Costa del Sol 51
8. Aten/Pireus 37
9. San Francisco 34
10. Melbourne 26

I Paris och Rom har man inte vigselrätt, utan kan endast bli välsignad. Under 2004 valde 37 respektive 30 par denna välsignelse. På www.svenskakyrkan.se/skut/ finns information för dig som vill gifta dig utomlands. (Källa: Svenska kyrkan)

Tycker du att man ska gifta sig? Vad är bra eller dåligt med att vara gift?

Almira Kreso, 22 år

Jobbar som personlig assistent i Stocksund och hoppas att hon är gift innan hon fyllt 35.

- Nja.

- Det är bra att vara gift så att man inte är ensam hela livet. Men det kan också bli bråk och man vet aldrig om det kommer en skilsmässa.

Elin Elmqvist, 28 år

På besök i Mörby Centrum.

- Det får man välja helt själv. Men jag är förvånad över att så många gifter sig i kyrkan utan att vara religiösa. Men om man är kristen är det helt ok. - Det finns juridiska fördelar med att vara gift.

Holger Oscarsson, 89 år

Bor i servicehus i Mörby.

- Jag har varit gift men är änkeman sedan 6 år tillbaka. Nu är jag så gammal så att ingen vill ha mig, säger Holger med ett skratt.

- Man blir älskad.

Helena Hermansson, 34 år

Jobbar på Hemköp i Mörby Centrum.

- Om man vill, men det är upp till var och en.

- Det finns ekonomiska fördelar och det ger en viss trygghet att vara gift. Men det är svårare att bryta upp och skilja sig.

Gunilla Lindblom, 52 år

Jobbar på Hemköp i Mörby Centrum.

- Jag har själv aldrig haft något sug efter att gifta mig. Men min man har alltid tjatat. Så efter 25 år tillsammans så gifte vi oss för nio år sedan. Men jag tycker inte att det är någon skillnad.

Juan Carlos Cera, 27 år

Pluggar och bor vid Stockholms Universitet.

- Ja, varför inte.

- Det är bra om man vill trygga sitt liv och ha en partner som man kan åldras tillsammans med. Men det kan vara svårt att lära sig att dela allt med en annan person.

Camilla Widén, 33 år

Dekorator i Mörby Centrum.

- Ja, det är ett fint tecken på kärlek. Men det är inget krav, man får göra som man vill.

- Det finns juridiska fördelar att vara gift.

Var ska vi gifta oss?

På många sätt är det lokalen som sätter prägeln på ett bröllop. Inom Danderyds församling finns det fyra kyrkor av ganska olika karaktär. Är du tillhörig Svenska kyrkan behöver du inte betala hyra för någon av våra kyrkor förutom Djursholms kapell som drivs av stiftelsen Djursholms kapell.

Danderyds kyrka är den äldsta och dess ursprungligaste delar är från 1400-talet. Här finns plats för ca 450 gäster.

Petruskyrkan uppfördes på 60-talet. Modernt, strikt kyrkorum med viss klosterkänsla och ett magnifikt glaskors i centrum. Kyrkan rymmer ca 120 personer.

Sätraängskyrkan är den minsta av kyrkorna och är belägen vid Sätra ängar. Även med få gäster känns Sätraängskyrkan varm och intim, den rymmer ca 80 gäster.

Djursholms kapell är den populäraste vigselkyrkan i Danderyd. Kapellet rymmer ca 250 gäster.

Bokning av vigsel:

Danderyds kyrka, Petruskyrkan och Sätraängskyrkan bokas hos Lena Borgström, 568 957 10.

Djursholms kapell bokas hos Ingrid von Heijne, 755 95 05. Även när det gäller bröllopfesten finns möjlighet att hyra ett par av församlingens lokaler.

För bokning av festlokalerna **Djursholms församlingsgård** (Änglagaraget) eller **Petruskyrkans församlingslokaler** kontakta husmor Lisbeth Spångberg, telefon 070-565 63 66.

TEXT MIA SJÖSTRÖM FOTO MIKAEL RÖHR

Låna en krona brudar!

SKA DU GIFTA DIG i Danderyds församling kan du få låna en av de tre brudkronor som hör hemma där.

Att bära brudkrona är en sed från medeltiden. Då var den ett tecken på brudens renhet och fick endast bäras av oskulder, så kallade kronbrudar. Under 1500-talet lånade Svenska kyrkan ut brudkronor för att locka fler att gifta sig kyrkligt i stället för civilt. Men Danderyds tre kronor är alla från 1900-talet.

Brudkronan i Djursholms

kapell (till vänster), av förgyllt silver med rubiner och pärlor, är tillverkad år 1900 av hovjuveleraren C. G. Hallberg. Den skänktes till kapellet 1935 av Eva Westberg som använt den på sitt eget bröllop med Eli Heckscher 1907. I kronan har initialerna på dem som har burit den ristats in.

Brudkronan i Danderyds kyrka (till höger), är gjord av förgyllt silver. Den skänktes 1921 av Axel och Anna Norbeck och är tillverkad efter ett gammalt östgötamönster. I kyrkan

finns en bok där de brudpar som lånat kronan har skrivit sina namn.

Frivilliga gåvor ska användas till kronans underhåll eller som "hjälp åt något föräldralöst fattigt barn inom socknen, med företräde sådant barn, vars mor burit kronan".

Petruskyrkans brudkrona (i mitten), i silver med pärlor och stenar, skänktes 1962 av dåvarande komminister Axel Strömberg och hans fru Hildur i samband med att kyrkan invigdes.

MÖTET

I relation

Tomas Böhm – kärleksrelationens analytiker

Tomas Böhm har skrivit flera mycket uppmärksammade böcker om kärleksrelationens psykologi.

Det var när han för många år sedan själv skiljde sig, som Tomas Böhm började fundera på vad det är som gör att vissa kärleksrelationer håller livet ut, medan andra inte gör det.

ALLA SOM GÅTT EN enda timme i terapi skulle känna igen sig i väntrummet på Tomas Böhms mottagning med korgstolar, tidskrifter och klädhängaren vid vilken flera par skor står och väntar lite vilset på sina ägare. Det är på samma gång ett trevligt rum och medvetet opersonligt. Klassisk musik utan några tvära kast eller konstigheter fyller det. Dörrar öppnas och stängs under tystnad.

Tomas Böhm öppnar sin dörr och säger hej. Han är psykoanalytiker, terapeut, författare och hängiven jazzpianist, och har skrivit flera mycket uppmärksammade böcker om kärleksrelationens psykologi. *Efter förälskelsen, Om otrohet och Ska du säga*, som handlar om gräl och försoning har blivit en sorts

äktenskapets självhjälpsklassiker och nu getts ut på nytt i en gemensam volym, *Kärleksrelationen*.

Alldeles bredvid dörren på väggen till Tomas Böhms ljusa mottagningsrum hänger ett svartvitt fotografi på Sigmund Freud. Psykoanalysens stora förgrundsfigur ler sitt Mona Lisa-leende. Tomas Böhm själv utstrålar den varma pålitliga närvaro som man ofta utvecklar i hans yrke. Det uppmärksamma lyssnandet. Den registrerande, ickedömande blicken. När han talar väger han sina ord, det kommer också med yrkesrollen, att hålla sig själv lite i bakgrunden. Men de personliga erfarenheterna kan ändå vara av betydelse i arbetet. Det var när han själv för många år sedan skiljde sig som Tomas

Böhm började fundera på vad det är som gör att vissa kärleksrelationer håller livet ut, medan andra inte gör det.

– Jag hade svårt att acceptera att jag var en person som gick igenom en skilsmässa. Jag hade tänkt att mitt äktenskap skulle vara livet ut, och känslan av personligt misslyckande gjorde att jag funderade mycket på vad det är som gör en relation hållbar och vilka problem som kan göra att den till slut inte går att hålla ihop längre. Och förstås på vad man kan göra åt dem. När jag senare mötte min andra hustru, som jag fortfarande är gift med och som också är terapeut och analytiker, pratade vi mycket om det tillsammans. Det personliga behovet av att förstå både den relation jag lämnat och den som

jag var på väg att skapa förenades med det professionella intresset.

– Som terapeut förstår man ju också hur viktigt detta med kärleksrelationen är för människor. Alla talar om det. På ena eller andra sättet arbetar vi alla med att förstå den särskilda utmaning som det innebär att älska och leva tillsammans med en annan människa.

I den nya utgåvan av din bok Kärleksrelationen finns ett nyskrivet avsnitt om den långvariga kärleksrelationen. Det fick mig att tänka att du kanske ser det som en extra stor utmaning att skapa bra långvariga relationer i dag, jämfört med när du först skrev de andra böckerna i början på åttiotalet?

– Jag tror tvärtom att den jämställdhet som vi har i dag är en mycket bättre förutsättning

”Det helt avgörande för en kärleksrelation är om man kan älska den andre som han eller hon faktiskt är.”

för långvariga kärleksrelationer än de sociala krav och ekonomiska incitament som höll ihop äktenskap förr. Vår föräldrage-neration hade inte alls samma möjligheter som vi att vara ärliga och öppna mot varandra och därför kunde de inte heller nå samma närhet och ömsesidighet tillsammans.

– Sedan är jag inte säker på att synen på våra långvariga kärleksrelationer verkligen har förändrats så mycket som vi tror. Det finns fortfarande en enorm andlig nöd i vårt land. Många människor stannar fortfarande i äktenskap där de inte kan vara ärliga med vilka de innerst inne är, på grund av socialt tryck och konventioner.

När jag läste din bok Efter förälskelsen blev jag förvånad över hur stor roll du verkar tycka att den

ömsesidiga förälskelsen har för att en relation ska fungera i långa loppet. Du talar till och med om vikten av att hitta den rätte. Är inte det romantiska grillen?

– Förälskelsen är viktig därför att den är så omtumlande och uppslukande. Att gå in i en relation och jämka ihop sitt liv med en annan människas liv är så existensiellt utmanande att det inte är säkert att vi skulle göra det överhuvudtaget om vi inte blev förälskade. Förälskelsen får oss att kapa förtöjningarna och våga.

– Men förälskelsen är också en gemensam kraftkälla att återvända till sedan den gått över i en mer långsiktig relation som innebär större utmaningar och inte känns lika underbar och självklar. Om båda har varit starkt förälskade så kan båda

också minnas varför de från början så väldigt gärna ville vara tillsammans.

Men vi människor har ju så mycket bagage som påverkar hur vi känner. Kanske är det relationen till någon av ens föräldrar som spökar i ens val av partner eller neurotiska behov som man är omedveten om. Hur ska man veta om någon är den rätte eller rätta?

– I min bok Efter förälskelsen, som finns med i Kärleksrelationen har jag tre kriterier som jag fortfarande tror ger en ganska bra vägledning. Det första är att det ska kännas bra att bli ett vi, i stället för ett jag. Om det känns olustigt att ställa ihop sina böcker och skivor med den andres böcker och skivor, eller att uppfattas som ett par av andra så ska man fundera på varför man känner så.

– Det andra kriteriet är om man känner att man skulle vilja ha barn tillsammans med den andre eller inte. Och då menar jag inte att man faktiskt måste vilja ha barn eller planera för det, men om man känner en tvekan inför tanken på den andre som förälder ligger det ofta något i det.

– Det tredje är om man känner att man vill åldras tillsammans. För mig är att man ser fram emot att uppleva hela livscykeln tillsammans ett tecken på att ens kärlek är djup och omfattar hela den andra människan.

– Överhuvudtaget tror jag att man ska ta sitt tvivel på allvar. Det är viktigt att försöka vara så ärlig som möjligt inför sig själv och sedan ta ansvar för hur man faktiskt känner. Men när

man är förälskad känns ju allting rätt, så det är först när förälskelsen klingat av som det är någon idé att fundera på om den man förälskat sig i också är en person som man vill och kan leva tillsammans med.

I sin bok *Kärleksrelationen* beskriver Tomas Böhm det han kallar den långvariga kärleksrelationen som en fjällvandring med vackra vyer, starka upplevelser av närhet omväxlande med hinder och snöstormar. En bitvis rätt plågsam vandring där det viktigaste ändå är att man trots allt tycker att den är värd mödan.

– Det är helt avgörande för en kärleksrelation att man kan älska den andre som han eller hon faktiskt är. Under förälskelsen älskar man reservationslöst. Till och med när den man älskar petar sig i näsan så gör han det på ett alldeles underbart sätt. När förälskelsen sedan lägger sig börjar man se varandra utan idealiseringar, som människor med fel och brister. Man behöver inte kunna älska den andres fel, men man måste kunna känna att man kan leva med dem, att man vill ta det dåliga med allt det goda.

– Sedan tror jag att det viktigaste för en bra och hållbar kärleksrelation är att man tillåter varandra att vara uppriktiga med hur man känner, också när man är frustrerad och besviken. Det vore bra om kyrkan kunde utveckla sin vigselritual med en ny rit där man fick förnya sina löften till varandra, kanske en gång om året. Ett sådant löfte skulle vara att lova den andre att säga till när man inte känner sig sedd. För om man inte gör något åt att man känner sig försummad i sin

relation så kommer den inte att hålla. Och det är viktigt att själva ta ansvar för att berätta vad man behöver, istället för att gå och vänta på att ens partner ska förstå.

Precis som psykoanalysen har Tomas Böhm sina rötter i Wien. Fast inte i Österrike som det ser ut i dag, utan i Wien som det en gång var, före nazisternas anslutning då staden var något av Europas östliga huvudstad. Fornstora kejsarlig majestät, stel auktoritet, högborgerlighet och antisemitism samsades sida vid sida med stadens tvåhundra tusen judiska innevånare. I sin roman *The Vienna jazz trio* har han skrivit om denna kosmopolitiska miljö där konst, musik, vetenskap och politiska idéer utvecklades som i ett levande laboratorium. En värld som bröts ner och gick under tillsammans med de sextiotusen av stadens judar som mördades under andra världskriget.

– Eftersom mina föräldrar var judar och socialister flydde de från Wien till Sverige 1938. Den österrikiska socialdemokratin var mycket radikal på den tiden och som socialist kunde man bli förföljd både före och under nazismen, men mina föräldrar var förstas åndå i fara eftersom de var judar. Under sin uppväxt och ungdom i Wien levde de mycket sekulariserade liv. De studerade och arbetade, de var politiskt aktiva, men de var inte religiösa. När de blev äldre kom det judiska att spela större roll för dem, mycket förstas på grund av vad som drabbade det judiska folket under andra världskriget.

– Mina föräldrar kom till Sverige i en tid då det fortfarande var mycket ovanligt med

flyktingar och samhället var generöst med sådant som bostad och arbete, men de kände sig ändå aldrig hemma. Det är väl ofta så för första generationens invandrare, att man är en främmande i sitt nya land. Och eftersom den värld man en gång lämnat inte längre existerar kan man inte heller återvända. Det man längtar efter finns inte mer. Man får leva sitt liv mittemellan, utan att någonsin kunna komma hem.

Vad betydde det för dig att växa upp som flyktingbarn?

– Det fanns alltid en känsla av att vara annorlunda, av att inte riktigt höra till, ett utanförskap som jag har burit med mig och som på många sätt format mig förstas. När jag som ung började intressera mig för psykoanalysen var det nog delvis för att det också hos mig fanns en längtan efter samhörighet med en kultur som gått förlorad. Sedan var ju till exempel tyska det första språk jag lärde mig som barn för det talade vi hemma. I dag är jag inte längre särskilt bra på tyska men när jag hör någon tala det blir jag nästan lite generad. För mig är det så intimt, det språk som vi talade med varandra, men aldrig med andra.

Den här intervjun har handlat mycket om äktenskapet. Du är själv gift, vad betyder det för dig att leva i en långvarig relation, att vara make?

– Att jag får ta del av min hustrus värld, dela hennes tankar och erfarenheter, betyder mycket. Och naturligtvis att man i en mycket speciell bemärkelse inte är ensam som gift, att när vi går på bio eller tar en promenad så upplever jag den annorlunda när vi är

tillsammans än jag skulle göra om jag vore ensam. Det är inte bara en lindring från ensamheten menar jag, eller nöjet av att ha sällskap, utan att kvalitén på upplevelsen ändras och fördjupas när man delar den. Det där tredje som uppstår mellan två människor, en storhet som är större än delarna var för sig. Det är något mycket värdefullt.

Det där tredje, det skulle en mystiker kunna kalla gudsnärvaro eller kanske en känsla av helgelse, helighet.

– Jag tror inte på Gud, men jag tror att det kan uppstå något större i tillvaron än vad vi själva kan skapa. Ibland när jag spelar piano, i synnerhet när jag spelar tillsammans med andra, kan jag uppleva det. Det är inget som har med prestation eller teknik att göra, man kan spela tekniskt perfekt utan att det är något särskilt med det. Men andra gånger igen, utan att man riktigt förstas varför, så uppstår något som är större än våra individuella insatser, större än jag själv. Det är en fördjupad närvaro. Det stämmer helt enkelt. Och jag tror att den erfarenheten är mycket viktig för att en människa ska kunna känna sig fullt levande.

Namn: Tomas Böhm
Yrke: psykoanalytiker och författare
Ålder: 61
Familj: Ja
Odlar: Musikintresse
Äter gärna: Avocado
Tittar på: Europeisk film
Läser: Amos Oz
Lyssnar på: Keith Jarrett
Reser till: Italien
Hobbies: Läsa, spela jazz

Juni–augusti 2006

Musik i sommarkväll

Sommarkonsert i Petruskyrkan, Kyrkvägen 27 i Stocksund har genom åren blivit en mycket uppskattad konsertserie.

Onsdag 31 maj 19.00 Vokalensemblen Voces Nordicae.

Voces Nordicae består av 16 sångare och dirigent Lone Larsen. Ensemblen har som mål att slå broar mellan olika musikaliska genrer. Utgångspunkten är den klassiska a cappella-repertoaren, förenad med folkmusikaliska traditioner där improvisation, instrumentala inslag och etniska sångsätt bjuder på omväxling i ljudbilden.

Onsdag 7 juni 19.00 James Duddle, piano/orgel, Britta Swanberg, violin.

Onsdag 14 juni 19.00
Lena Hellström Färnlöf,
sopran och pianisten Staffan Sandström framför svensk segelskiftesmusik av bl a W. Peterson-Berger, W. Stenhammar och T. Rangström.

Onsdag 21 juni 19.00
Uti vår hage - en musikgudstjänst i jazz- & folkton med Axelina Lindholm, mezzosopran, Claes Brodda, saxofonist och trombonist och Lars Sjösten, pianist som spelat med bl a Lars Gullin. Trion framför nyskriven musik av Lars Sjösten, en del låtar ur Duke Ellingtons andra kyrkokonsert samt några psalmer och kända folkvisor. Lars Sjöstens kompositioner kan närmast beskrivas som konstmusik, även om jazzen naturligtvis finns med i bakgrunden.

Trädgårdsträffar
Smörgåslunch med program i det gröna på innergården i Danderyds församlingsgård, Klockargårdsv. 2. Vid dåligt väder är vi inne i församlingsgården. Trädgårdsträffarna blir onsdagarna 5/7, 12/7, 19/7 och 26/7 kl. 13.00.

Sommarutflykter
Välkommen med på dagsutflykter med buss i omgivningarna runt Stockholm. Pris: 250 kr. (bussresa, lunch, kaffe). Eventuellt inträde kan tillkomma. Resorna går till: 2/8 Steninge, 9/8 Sigtuna, 16/8 Trosa och 23/8 Strängnäs. För information och anmälan ring – Inessa Rejer 568 957 21 eller församlingens växel 568 957 00.

Danderyds kyrka Söndagar kl. 11.00

4 juni Pingstdagen
Högmässa, Georgina Fornhammar, Kyrkokören, Mariakören

11 juni Högmässogudstjänst, Per Mellqvist

18 juni Högmässa
Ulrica Aspenberg
Midsommardagen
(se Sätträängskyrkan)

25 juni Högmässogudstjänst
Kjell Casserfelt
1 juli Konfirmationsmessa
Carina Nilsson (Lördag 11.00)

2 juli Högmässa
Georgina Fornhammar

9 juli Konfirmationsmessa
Fredrik Hesselgren

16 juli Konfirmationsmessa
Magnus Ludvigson

23 juli Högmässogudstjänst
Georgina Fornhammar

30 juli Högmässa
Kjell Casserfelt

6 augusti
Högmässogudstjänst,
Georgina Fornhammar

13 augusti
Söndagsmessa,
Fredrik Hesselgren

20 augusti
Högmässogudstjänst
Staffan Hellgren

27 augusti Högmässa Per Mellqvist

3 september
Högmässogudstjänst
Stefan Bendtz

10 september Högmässa
Magnus Ludvigson

Djursholms kapell
Söndagar 17.00
Lekmanaledd andakt,
(för mer info www.svenskakyrkan.se/danderyd)

Sätträängskyrkan
Torsdagar 19.30 Veckomässa

8 juni Per Mellqvist
15 juni Staffan Hellgren
21 juni Per Mellqvist
24 juni Midsommardagen
15.00 Skapelsemessa
Georgina Fornhammar
29 juni Georgina Fornhammar
6 juli Staffan Hellgren
13 juli Fredrik Hesselgren
20 juli Ulrica Aspenberg
27 juli Georgina Fornhammar
3 augusti Kjell Casserfelt
10 augusti
Georgina Fornhammar
17 augusti Staffan Hellgren
24 augusti Fredrik Hesselgren
31 augusti Per Mellqvist
7 september Staffan Hellgren

Kyrkoavgiften skapar möjligheter

Det händer mycket under ett år inom Svenska kyrkan i Danderyd. Genom kyrkoavgiften bidrar du till att skapa förutsättningar för arbete både med barn, ungdomar och vuxna.

Visste du att:

- förra året deltog närmare 60 000 personer i församlingens gudstjänster på söndagar, vid dop, vigsel, konfirmation, begravningar och vardagsgudstjänster.
- Danderyds enda kyrktupp finns på Danderyds sjukhus. Där är också Sjukhuskyrkan belägen, som finns till för både patienter och personal.
- församlingen har omkring 60 anställda; präster, diakoner, musiker, förskole-, kyrkogårds- och administrativ personal m fl. Dessutom hjälper ett 150-tal frivilliga till!
- drygt 1 000 000 kr samlades in till det internationella arbetet inom Lutherhjälpen, Svenska kyrkans mission, Svenska kyrkan i utlandet och till våra vänförsamlingar i Moshi (Tanzania) och Vestiena (Lettland) förra året.
- två gånger per år anordnas födelsedagsfest i Danderyds församlingsgård för dem som under året har fyllt 80, 85, 90, 95 och 100 år eller mer.
- 130 konfirmander har deltagit i något av församlingens fyra sommarläger eller i vintergruppen De 70 stegen. 2000 elever och lärare deltog i Skolkyrkans vandringar.
- de flesta av våra präster och diakoner var med i krisarbetet i samband med tsunamin. Alla präster och diakoner har tystnadsplikt.
- 12 körer med deltagare från fem år och uppåt övar varje vecka. De spelar en viktig roll i våra gudstjänster.
- cirka 78 procent av alla Danderydsbor är medlemmar i Svenska kyrkan.

KONTAKTA OSS

Svenska kyrkan i Danderyd

Växel: 08-568 957 00
måndag, tisdag, torsdag
och fredag 9.00-12.00
Onsdag 13.00-15.00
Adress: Box 2021,
182 02 Danderyd
Fax: 08-568 957 28
www.svenskakyrkan.se/
danderyd

Danderyds församlingsgård

Expedition, Klockargårdsv. 2
Gudstjänstinformation
08-568 957 34.

Kyrkogårdsförvaltning

Chef Per Laving,
08-568 957 40, 08-568 957 92.

Informatör

Christina Högberg, 08-568 957 08.

Församlingspedagog

Rut Niska Säfström,
08-568 957 36.

Förskolechef

Elisabeth Klang Mattsson,
08-568 957 16.

VÅRA KYRKOR

Altorps kapell, Ymervägen 55,
Djursholm, 08-755 44 86,
Danderyds kyrka, Angantyrsv.
Danderyd, 08-568 957 64.
Djurholms församlingsgård,
Bragev. 32 A, Djursholm
08-568 957 57.
Djursholms kapell, Danav. 9,
Djursholm 08-755 37 83.
Mörby kyrksal, Mörbydalen 28,
Mörby 08-755 15 30.
Petruskyrkan, Kyrkv. 27,
Stocksund, 08-568 957 54.
Sätraängskyrkan, Sjöbergsv.
Danderyd 08-92 71 20.
Sjukhuskyrkan, Danderyds
sjukhus. Växel: 08-655 50 00
Exp: 08-655 67 79.

Kyrkoherde

Staffan Hellgren, 08-568 957 01,
070-625 13 15.

Präster

Ulrica Aspenberg, 08-568 957 20
070-497 32 14, 08-753 11 99.
Georgina Fornhammar,
08-568 957 54, 070-207 85 05.
Fredrik Hesselgren,
08-568 957 15, 073-201 94 91.
Magnus Ludvigson, 08-568 957
23, 070-778 77 45.
Per Mellqvist, 08-568 957 15
070-749 22 00.
Carina Nilsson, 08-568 957 19
070-545 06 48.

Sjukhuspräster

Stefan Bendtz 08-655 51 94,
0740-36 04 23, 08-91 50 75.
Kjell Casserfelt, 08-655 67 46,
070-249 50 77.

Diakoner

Gunnel Nyquist, 08-568 957 22,
070-333 22 28.
Catharina Björnstedt, 08-568
957 29, 070-229 88 76.
Kerstin Wahlström
08-755 15 30, 070-225 02 42,
Inessa Rejer 08-568 957 21,
070-545 06 42.

Bokning

Dop, vigsel och begravning:
Lena Borgström 08-568 957 10
Samlingssalar Husmor Elisabeth
Wiklund (Danderyds förs.gård)
08-568 957 35, 070-221 11 10,
Husmor Lisbeth Spångberg.
(Djursholms förs. gård)
070-565 63 66.
Ingrid von Heijne (Djursholms
kapell) 08-755 95 05.

” Älska varandra, men gör inte kärleken till en boja.

Låt den hellre vara ett rörligt hav mellan era själars stränder.

Sjung och **dansa tillsammans** och var glada, men låt var och en av er vara ensam, liksom strängarna på en luta är ensamma fastän de vibrerar av samma musik. Stå vid varandras sida, **dock inte alltför nära**, ty templets pelare står åtskilda, och eken och cypressen växer inte i varandras skugga. ”